

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
14/00333-13

Vår dato
15.10.2014

Innspill til statsbudsjettet - Helse- og omsorgskomiteen

Fellesorganisasjonen (FO) er en fagforening og et profesjonsforbund for 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider innenfor et bredt spekter av kommunale helse- og sosiale tjenester og i spesialisthelsetjenestene.

Programkategori 10.10 Folkehelse

Det er en direkte sammenheng mellom forskjeller i helse og sosiale forskjeller. Budsjettforslaget fremmer blant annet nasjonale mål for folkehelsen for å redusere sosiale forskjeller og skape et samfunn som fremmer helse i hele befolkningen, men mange av de andre tiltakene i budsjettet motvirker dette fordi de rammer de som har minst og styrker de som har mest. FO mener at for å få bukt med sosiale ulikheter i helse og levekår må det arbeides bredt. En tverrfaglig tilnærming i arbeidet er vesentlig. Folkehelsens utfordringer løses ikke kun ved hjelp av helsefaglig personell og helsefaglige tiltak. Helsefaglig og sosialfaglig kompetanse må aktivt tas i bruk sammen med andre profesjoners kompetanse.

- **FO anbefaler satsing på sosialfaglige stillinger innenfor folkehelseområdet i kommunene.**

Programkategori 10.30 Spesialisthelsetjenester

FO er positive til at rus og psykisk helse ser ut til i større grad å ses i sammenheng enn det som har vært gjort tidligere. Det er bra at disse områdene skal prioriteres i forbindelse med innføringen av fritt behandlingsvalg. Dersom dette kan korte ventetiden og gi god kvalitet i tjenestene, så er det et positivt tiltak.

FO er likevel kritiske til innføringen av fritt behandlingsvalg. Fritt behandlingsvalg, på lik linje med for eksempel fritt sykehusvalg, øker helseforskjellene fordi det er de ressurssterke som i størst grad benytter dem. Fritt behandlingsvalg medfører også økt bruk av private aktører, noe FO er kritisk til fordi det kan undergrave det offentlige helsevesenet. Vi stiller oss kritiske til at hele 20 millioner skal brukes til forvaltning og IKT knyttet til fritt behandlingsvalg. Dette er penger som kunne blitt benyttet bedre andre steder. Vi ønsker videre å påpeke at sosialfaglig kompetanse er et svært viktig bidrag for å gi helhetlige, koordinerte tjenester. Vi er bekymret for at forslaget vil føre til oppstyking av tjenestene, og dermed fare for at helhetlige, koordinerte tjenester blir vanskelig å gi. Derfor er det viktig at det fremover blir økt satsing på sosialfaglig kompetanse innenfor spesialisthelsetjenestene.

FO er positiv til at regjeringen tar sikte på å legge frem en opptrappingsplan for habilitering- og rehabilitering med hovedfokus rettet mot kommunene. Dessverre sies det ikke noe om når den

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

kommer. FO frykter at arbeidet utsettes på ubestemt tid, noe disse utsatte gruppene ikke er tjent med.

- FO anbefaler å øke andelen sosialfaglige stillinger innenfor BUP, VOP og rusomsorg.

Programkategori 10.60 Helse- og omsorgstjenester i kommunene

FO er positive til at regjeringen vil satse på rus og psykisk helse, men mener at de bebudede 200 millioner til kommunene til rus og psykisk helse må øremerkes for at de skal bli brukt etter intensjonen. Erfaringsvis vet vi at gode intensjoner fra statsbudsjettet ikke blir fulgt opp når de kommunale budsjettene skal settes sammen. FO er skeptisk til at psykisk helse og rus ikke er tatt inn i Samhandlingsreformen fra 2015.

FO er positive til et rusfeltet skal styrkes med ny opptrappingsplan, men mener også at det må satses på en tverrfaglig fundert opptrappingsplan for psykisk helsearbeid for barn og unge i kommunene.

Regjeringen påpeker i budsjettforslaget at behovet for personell i helse- og omsorgstjenestene vil øke fremover. FO er opptatt av at rusmiddelavhengighet og psykiske lidelser må sees på både som et helsemessig og sosialt problem. Det forutsetter tverrfaglig innsats på mange områder. Utfordringer når det gjelder både helse og sosiale forhold må vektlegges. FO mener sosialfaglig kompetanse i tjenestene er helt nødvendig for å ivareta pasientenes og brukernes behov for forsvarlige og koordinerte helse- og omsorgstjenester.

Det er viktig å jobbe bredt på alle samfunnsområder for at personer med utviklingshemning skal sikres likestilling, selvbestemmelse og deltakelse. FO anbefaler at det lages en revitaliseringsplan i tilknytning til reformen for utviklingshemmede.

Både Bufdirs rapport fra 2013: *Slik har jeg det i dag – Rapport om levekår for mennesker med utviklingshemming* og Stortingsmelding 45 (2012 – 2013) *Frihet og likeverd* peker på nødvendigheten av at kommunene må styrke bemanningen og kompetansen i tjenestene. Da meldingen ble behandlet i Stortinget uttrykte barne-, likestillings- og inkluderingsminister, Solveig Horne, at selv om en satte ned et utvalg for å komme med forslag til tiltak, hadde regjeringen ikke tenkt å sitte på gjerdet. En visste nok til at en kunne sette i verk tiltak straks. Dette er ikke fulgt opp i budsjettet. Regjeringen har ikke tatt hensyn til FOs anbefaling om å sette av 5 millioner kroner til kommunenes opptrappingsplan for bemanning og kompetanse for ansatte som jobber med mennesker med utviklingshemning. Overføring av frie midler er økt, men vår erfaring er at utviklingshemmede taper i konkurransen når kommunene legger budsjettene sine.

- FO anbefaler øremerking av de 200 millioner til kommunene til rus og psykisk helse.
- FO anbefaler at det må satses på en tverrfaglig fundert opptrappingsplan for psykisk helsearbeid for barn og unge i kommunene.
- FO anbefaler å sette av 5 millioner kroner til kommunenes opptrappingsplan for bemanning og kompetanse for ansatte som jobber med mennesker med utviklingshemning.

Programkategori 10.80 Kunnskap og kompetanse

For å utøve forsvarlige tjenester må et minimum av kompetanse være på plass. FO støtter at det legges til rette for en kunnskapsbasert, framtidsrettet og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste. FO ser et stort behov for å imøtekomme framtidens velferdstjenester. Det er et paradoks at vi satser så lite på praksisnær forskning innenfor helse- og sosialtjenestene, samtidig som vi ser hvilke menneskelige og økonomiske kostnader forhold som «drop outs»,

psykiske problem hos barn og unge, og den sterke økningen vi har i behov for hjelp fra barnevernet og spesialundervisning. Skal våre tiltak være kunnskapsbaserte og de beste for den enkelte og samfunnet, må det iverksettes et omfattende og langsiktig forskningsprosjekt knyttet til praksisnært helse- og sosialfaglig arbeid. Det må også bevilges mer midler til velferdsteknologi både i utdanningsinstitusjonene og i tjenestene.

- FO anbefaler at regjeringen iverksettes et omfattende og langsiktig praksisnært forskningsprosjekt knyttet til kommunalt helse- og sosialfaglig arbeid.
- FO mener det må satses mer på velferdsteknologi både i utdanningsinstitusjonene og tjenestene. BLD varsler en ny handlingsplan for universell utforming for perioden 2015-2019, med hovedvekt på IKT og velferdsteknologi. Viktig å følge opp lovnadene.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Andreas Pedersen Kikvik
Fagkonsulent